

Омбудсман України
Ombudsman of Ukraine

ЗВІТ
про результати відвідування
комунальної установи Зміївський геріатричний пансіонат
18.02.2025

Харків, 2025 рік

I. ВСТУП

Для виконання функцій національного превентивного механізму (далі – НПМ) відповідно до Факультативного протоколу до Конвенції проти катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження та покарання, на підставі статей 13, 19¹, 22 Закону України «Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини» 18.02.2025 групою НПМ здійснено відвідування комунальної установи Зміївський геріатричний пансіонат (далі – пансіонат, установа, заклад).

Відвідування здійснювали члени групи НПМ:

Бохвалов Андрій Михайлович, головний спеціаліст Відділу сприяння роботі регіональних представництв Секретаріату Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини – керівник групи НПМ;

Деркач Діана Віталіївна, представник громадської організації;

Ісянов Антон Русланович, представник громадської організації.

Загальна інформація.

Пансіонат знаходиться за адресою: вулиця Соколівське шосе, будинок 27, місто Зміїв, Чугуївський район, Харківська область, 63403.

Керівник закладу – Макеєва Людмила Анатоліївна.

Діяльність пансіонату здійснюється відповідно до Положення про комунальну устанovu Зміївський геріатричний пансіонат, затвердженого головою Харківської обласної ради.

Пансіонат є стаціонарним закладом соціального захисту, що створений для цілодобового проживання (перебування) та догляду за громадянами похилого віку та особами, які за станом здоров'я потребують стороннього догляду, соціально-побутового, медичного обслуговування, соціальних послуг і комплексу реабілітаційних заходів.

Пансіонат розрахований на перебування 301 особи. На день відвідування за обліковим складом у закладі проживало 297 осіб, з яких 2 особи знаходились у відпустці за особистою заявою, 1 особа отримує оздоровлення в санаторії і 6 підопічних – на реабілітації в Федеративній Республіці Німеччина. Із загальної кількості підопічних: 171 чоловіків і 117 жінок. З них: 113 ліжкових хворих, 44 маломобільні особи, 211 особам встановлена група інвалідності, 78 внутрішньо переміщених осіб, 6 недієздатних осіб (1 особа під опікою закладу та 5 осіб під опікою родичів). Також в пансіонаті проживають тимчасово евакуйовані підопічні з психоневрологічних інтернатів: 34 особи – комунальна установа Малиженський психоневрологічний інтернат; 11 осіб – комунальна установа Безмятеженський психоневрологічний інтернат; 8 осіб – комунальна установа Піско-Радківський психоневрологічний інтернат; 6 осіб – комунальна установа Липецький психоневрологічний інтернат.

За 2024 рік у пансіонаті померло 57 осіб (причиною смерті здебільшого є хронічна серцево-судинна недостатність).

За період з 01.01.2025 по 18.02.2025 у пансіонаті померло 6 осіб (причиною смерті здебільшого є хронічна серцево-судинна недостатність).

Штатна чисельність працівників закладу складає 138,5 шт. од., з яких 2 лікаря загальної практики – сімейні лікарі, лікар-невропатолог, лікар-стоматолог, 15 медичних сестер та 70 працівників молодшого медичного персоналу. Варто зазначити, що у штатному розписі передбачена посада лікаря-психіатра, проте на день моніторингового відвідування посада була вакантною, що може негативно впливати на надання медичної допомоги.

Пансіонатом отримано ліцензію Міністерства охорони здоров'я України на провадження господарської діяльності з медичної практики від 23.09.2019 № 08/2309-М.

У 2024 році на рахунки загального фонду надійшло 39 798 937,06 грн. На рахунки спеціального фонду – 4 549 420,00 грн.

Планові витрати у 2025 році на харчування на одного мешканця в день у закладі складають 127,55 грн, витрати медикаментів на одного підопічного в день складають 35,01 грн.

Територія пансіонату частково огорожена, тому у 2025 році планується встановлення огорожі та контрольно-пропускного пункту. На подвір'ї закладу є лавки та криті альтанки для відпочинку підопічних. Для організації культурно-дозвіллевої діяльності підопічних у пансіонаті є кінозал на 200 місць, бібліотека, тренажерна зала. Проводяться заняття з виготовлення поробок з пластиліну.

Будівля пансіонату обладнана автоматичною пожежною сигналізацією. Вікна закладу не заґратовані, наявні схеми евакуації на кожному поверсі.

Підопічні забезпечені чотириразовим харчуванням. У закладі наявне дієтичне меню.

Приміщення харчоблоку перебуває в належному санітарно-гігієнічному стані. Робочі поверхні та посуд чисті (фото – 1, 2). Працівники, які залучені до робіт в харчоблоці, вчасно проходять медичні огляди, що підтверджено відповідними записами в особистих медичних книжках. Добові проби зберігаються у визначеному порядку. Товарне сусідство зберігання продуктів не порушене.

У кімнатах проживають від 1 до 3 осіб. Санітарний стан кімнат, постільної білизни та одягу підопічних задовільний (фото – 3, 4). Розподіл по кімнатах здійснюється з урахуванням індивідуальних особливостей, віку, діагнозу та стану здоров'я підопічних. Для безперешкодного пересування мешканців та маломобільних осіб корпус пансіонату обладнаний ліфтами, проте вони потребують ремонту. На 2025 рік затверджений кошторис та виділені кошти на проведення відповідних ремонтних робіт.

Підопічні забезпечені твердим та м'яким інвентарем. У деяких житлових кімнатах є телевізори, комп'ютери та інша побутова техніка.

Підопічні користуються власними речами, у тому числі мобільними телефонами, ноутбуками.

Усі підопічні пансіонату мають документи.

Пансіонат налагодив співпрацю з благодійними та волонтерськими організаціями, від яких отримує гуманітарну допомогу, що обліковується та використовується на потреби підопічних.

Група НППМ провела особисте конфіденційне спілкування з 28 підопічними та 4 працівниками закладу.

Скарг на жорстоке поводження, якість догляду та умови проживання від підопічних не надходило.

Попередні зауваження.

Попереднє відвідування групою НППМ здійснено 24.10.2023.

За результатами попереднього відвідування виявлено порушення та недоліки:

- житлові кімнати не облаштовані кнопками виклику персоналу;
- у медичному відділенні відсутній дентальний рентгенапарат;
- у приміщенні для зберігання лікарських засобів відсутня можливість підтримання температури повітря відповідно до вимог інструкцій про застосування лікарських засобів у літній період;

- перед їдальнею облаштовано тільки один умивальник;

- в закладі не належним чином організовано харчування – вечеря відбувається з 17:40 до 18:00, а сон о 22:00;

- житлові кімнати для двох і більше осіб не облаштовані ширмами для забезпечення приватності;

- неналежне ведення медичної документації, відсутність контролю за виконанням рекомендацій індивідуальних програм реабілітації;

- на сходах на вході до будівлі пансіонату та всередині відсутні попереджувальні тактильні смуги по ширині проходу (плити з конусоподібними випуклостями) або контрастне кольорове маркування;

- пороги дверей не виділені контрастною стрічкою;

- в установі відсутній інформаційний стенд про права людини;

- з пансіонату відсутній телефонний апарат, розміщений у доступному для підопічних місці, що забезпечує умови приватності.

Рекомендації, надані за результатом попереднього відвідування, виконані частково, а саме:

- встановлено кондиціонер у приміщенні для зберігання лікарських засобів та в кабінеті для маніпуляцій;

- встановлено додатковий умивальник перед їдальнею;

- відкореговано графік прийому їжі;

- забезпечено використання ширм для забезпечення приватності;

- здійснюється контроль за виконанням рекомендацій індивідуальних програм реабілітації.

Однак досі невиконаними залишаються рекомендації щодо: облаштування житлових кімнат індивідуальними кнопками виклику персоналу; забезпечення стоматологічного кабінету дентальним рентгенапаратом; нанесення тактильних смуг по ширині проходу або контрастного кольорового маркування порогів дверей; інформації про можливість отримання безоплатної правничої допомоги та контактних даних суб'єктів надання такої допомоги; встановлення телефонного апарату.

II. ФАКТИ, ВИЯВЛЕНІ ПІД ЧАС ВІДВІДУВАННЯ

Порушення права на життя та безпеку (стаття 2 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод, стаття 27 Конституції України).

1. У пансіонаті відсутні захисні споруди (укриття) та будь-які обладнані підвальні приміщення, які мають забезпечувати можливість безпечного перебування підопічних у разі повітряної тривоги або обстрілів, що не відповідає вимогам пункту 7 розділу XVII Державного стандарту стаціонарного догляду за особами, які втратили здатність до самообслуговування чи не набули такої здатності, затвердженого наказом Міністерства соціальної політики України від 29.02.2016 № 198, абзацу другому підпункту 2 пункту 5 Критеріїв діяльності надавачів соціальних послуг, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 03.03.2020 № 185, та вимогам наказу Міністерства внутрішніх справ України від 09.07.2018 № 579 «Про затвердження вимог з питань використання та обліку фонду захисних споруд цивільного захисту».

Порушення права на охорону здоров'я та медичне забезпечення (стаття 49 Конституції України).

2. У порушення вимог пункту 35 Типового положення про будинок-інтернат для громадян похилого віку та осіб з інвалідністю, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 02.09.2020 № 772, житлові кімнати не облаштовані кнопками виклику персоналу, що становить небезпеку для життя та здоров'я підопічних у разі виникнення потреби в наданні невідкладної допомоги.

3. У медичному відділенні відсутній дентальний рентгенапарат, що унеможливорює проведення поглибленого стоматологічного обстеження мешканцям пансіонату та не забезпечується своєчасне надання належної стоматологічної допомоги. Зазначене є порушенням вимог «Табеля оснащення обладнанням одного робочого місця лікаря-стоматолога та зубного техника», затвердженого наказом Міністерства охорони здоров'я України від 11.04.2005 № 158.

4. На день відвідування у пансіонаті залишається вакантною посада лікаря-психіатра, що негативно впливає на якість та своєчасність отримання медичної допомоги підопічними.

Порушення прав осіб з інвалідністю та маломобільних груп населення (стаття 9 Конвенції ООН про права осіб з інвалідністю).

5. Не всі приміщення закладу у повній мірі пристосовані до потреб осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення, що не відповідає вимогам ДБН В.2.2-40:2018 «Інклюзивність будівель і споруд», а саме:

на сходах при вході до будівлі пансіонату та всередині відсутні попереджувальні тактильні смуги по ширині проходу (плити з конусоподібними випуклостями) або контрастне кольорове маркування;

пороги дверей не виділені контрастною стрічкою;

при вході в окремі кабінети не розміщені інформаційні таблички з зазначенням номеру та назви відповідного кабінету шрифтом Брайля, що ускладнює орієнтацію для відвідувачів та підопічних.

Порушення права на ефективні засоби юридичного захисту (стаття 13 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод, статті 40, 57, 59 Конституції України).

6. У порушення вимог пункту 41 Типового положення в установі відсутній телефонний апарат, розміщений у доступному для підопічних місці, що забезпечує умови приватності. Окрім того, на інформаційному стенді відсутня інформація про можливість отримання безоплатної правничої допомоги та контактні дані суб'єктів надання такої допомоги відповідно до Закону України «Про безоплатну правничу допомогу».

III. РЕКОМЕНДАЦІЇ

1. Харківській обласній військовій адміністрації забезпечити:

контроль за дотриманням прав підопічних;

вжиття невідкладних заходів щодо усунення наведених порушень прав осіб, яким надаються соціальні послуги зі стаціонарного догляду, а також причин та умов, що сприяють таким порушенням, їх недопущення у подальшій діяльності закладу;

розгляд питання щодо забезпечення медичного відділення пансіонату дентальним рентгенапаратом;

облаштування на території закладу укриття з урахуванням вимог чинного законодавства.

2. Харківській обласній раді вжити заходів щодо заповнення вакантної посади лікаря-психіатра.

3. Комунальній установі Зміївський геріатричний пансіонат забезпечити:

облаштування житлових кімнат кнопками виклику персоналу;

облаштування житлових корпусів відповідно до норм ДБН В.2.2-40:2018 «Інклюзивність будівель і споруд»;
дотримання вимог пункту 41 Типового положення;
розміщення на стенді інформацію щодо можливості отримання безоплатної правничої допомоги та контактні дані суб'єктів надання такої допомоги відповідно до Закону України «Про безоплатну правничу допомогу».

Додаток: фотоматеріали на 3 арк. в 1 прим.

Керівник групи НПМ

Андрій БОХВАЛОВ

**Головний спеціаліст Відділу
сприяння роботі регіональних
представництв Секретаріату
Уповноваженого Верховної Ради
України з прав людини**

Додатки до звіту

Фото 1

Фото 2

Φοτο 3

Φοτο 4

Φοτο 5

Φοτο 6

